

ПРЕС КЛИПИНГ

21. јул 2020.

НАСЛОВИ

Фискални савет: У 2021. години оправдано замрзавање зарада у јавном сектору (стр.3)

Фризери траже помоћ државе (стр.3)

Кућни послови жена у Србији вреде плату од 546 евра (стр.4)

Дупло више радника на МИНИМАЛЦУ од почетка епидемије (стр.5)

Ђулибрк: Највећи раст не значи ништа (стр.6)

Запосленима у компанији ПМЦ спрема се смањење ангажовања и зарада (стр.6)

Опорезовати богате, али не и средњу класу (стр.7)

Зоран Дракулић: Привреди неопходан још један пакет помоћи (стр.9)

Нешто не штима (стр.11)

Ђулибрк: Највећи раст БДП-а не значи ништа, па лани је Јужни Судан био рекордер (стр.12)

Фискални савет: Пад производње у 2020. око три одсто (стр.13)

Василић: Телеком Србија воде у предстечајни поступак (стр.14)

Фискални савет: У 2021. години оправдано замрзавање зарада у јавном сектору

Извор:Бета

У 2021. години потребна је контрола раста пензија и плата, а оправдано би било потпуно замрзавање зарада у јавном сектору, навео је Фискални савет, преноси Бета.

У извештају Ефекти здравствене кризе на фискална и економска кретања у 2020. и препоруке за фискалну политику у 2021. години, Фискални савет је навео да „држава нема више толико расположивих ресурса за снажну интервенцију јер се нерационално задужила за више од 600 милиона евра због исплате 100 евра пунолетним грађанима” .

„У таквим околностима дефицит државе износиће рекордних седам одсто бруто домаћег производа (БДП), а јавни дуг на крају године биће преко 60 одсто БДП-а”, навео је Фискални савет.

Додаје се да је раст јавног дуга последица пре свега неумереног повећања плата у јавном сектору од скоро десет одсто са којим се ушло у 2020. годину.

Толики раст плата би, према оцени Фискалног савета, био превелик и да је остварен план раста БДП-а од четири одсто у овој години.

Због тога је у 2021. години неопходно свести дефицит на око два одсто БДП да би се зауставио раст јавног дуга.

Осим тога, како је наведено, треба повећати издвајања за градњу инфраструктуре и здравство. „Процењује се да ће пад БДП у 2020. години бит око три одсто, али ако се у другој половини године ограничи кретање грађана пад би могао да износи око пет одсто”, оценио је Фискални савет.

Фризери траже помоћ државе

Извор:Бета

Фризери у Србији се налазе на ивици егзистенције, многи су се и поред свих превентивних мера заразили корона вирусом и спречени су да зарађују дужи временски период, па им је потребна помоћ државе, указали су данас представници фризерских салона.

По њиховим речима, фризери који нису заражени такође су суочени са сличним проблемом јер им је обим посла мањи и до 80 одсто.

„Пакет економских мера и помоћ занатлијама је окончан, мораторијум је завршен, а сада када је горе стање него што је било остали смо без икакве помоћи”, навели су фризери окупљени у оквиру новоосноване инстаграм странице (barber_community_srbija).

Они су од Влади Србије затражили да што пре утврди нове економске мере и пакет најугроженијима међу којима су и занатлије, преноси Бета.

Предложено је и увођење новог мораторијума на отплату кредита и других обавеза привредника и занатлија који трпе штету у време пандемије.

Кућни послови жена у Србији вреде плату од 546 евра

Извор: Танјуг

БЕОГРАД: Жене у Србији проводе дупло више времена у обављању кућних послова и бризи о домаћинству и члановима породице за шта би, када би се придодала економска вредност, месечно зарађивале 546 евра, изјавила је данас потпредседница Владе Србије и председница Координационог тела за родну равноправност Зорана Михајловић.

Како је саопштено, она је поводом израде прве анализе економске вредности неплаћених послова у области старања истакла да су неплаћени послови старања разлог за неактивност жена на тржишту рада у много већем проценту него код мушкараца.

Прву анализу су заједно спровели Координационо тело за родну равноправност и УН Вумен, уз финансијску подршку Владе Уједињеног Краљевства и британске амбасаде у Србији.

"Чак 96 одсто жена као разлог за скраћено радно време наводи бригу о деци и другим члановима породице, док само четири одсто мушкараца тврди исто. Криза због корона вируса додатно је показала да жене преузимају огроман терет на себе - као здравствене раднице, запослене у трговини, али и у кући", рекла је Михајловићева.

Додала је да је женама знатно теже да ускладе породичне и пословне обавезе, и да остају без слободног времена за себе.

Како је оценила Анализа је први и важан корак у планирању даљих активности како бисмо ствари у овој области биле промењене боље.

"Јер само друштво у којем су сви грађани и грађанке задовољни и имају једнаке могућности је друштво које може да напредује", рекла је она.

Заменица амбасадорке Велике Британије у Србији Ребека Фабрици изјавила је да неплаћени кућни рад и брига о породици представљају један од домена изражених родних неједнакости у Србији, као и у свету.

"Пандемија и мере за сузбијање оголиле су и повећале сав тај неплаћени рад који углавном обављају жене. Сматрали смо да је од изузетне важности да подржимо Координационо тело за родну равноправност и УН Вумен у изради ове анализе и отварању разговора у јавности о овој великој теми у циљу равномерне расподеле неплаћених послова старања, већег укључивања жена на тржишту рада, као и адекватне подршке заједнице", изјавила је она.

Директорка Агенције Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена у Србији (УН Њомен) Милана Рикановић рекла је да захваљујући овој анализи коначно знамо која је економска вредност женског неплаћеног, невидљивог и непризнатог рада у Србији.

"То је први корак на путу ка друштвеном и економском признању те вредности, и надамо се да ће послужити као основа за креирање политика и система подршке и услуга у заједници у чијем недостатку управо и долази до оволике количине неплаћеног рада", рекла је она.

Прва економска анализа неплаћених послова у области старања спроведена је у оквиру пројекта "Родно одговорно управљање - прерасподела неплаћеног рада".

Дупло више радника на МИНИМАЛЦУ од почетка епидемије

Извор:Тањуг

Епидемија вируса корона утицала је на повећање броја радника који примају минималну плату у Републици Српској од 520 конвертибилних марака (око 266 евра).

Таквих тренутно има 33.529 што је скоро дупло више од кад је повећан праг најниже плате, извештава РТВ БН.

Влада Српске је крајем прошле године повећала најнижу плату са 450 на 520 марака.

Тада су послодавци упозоравали да то неће значајно помоћи и да ће доћи до повећања броја радника на минималцу, што се и десило највећим делом због епидемије вируса корона, наводи се прилогу ове тв станице, а преноси Индикатор.ба.

Управо зато пословна заједница очекује од владе да настави да помаже привреди јер су напори послодаваца да се одрже у послу већ при крају.

Саша Тривић, председник Уније удружења послодаваца РС, изјавио је да удружење покушава да предложи нека решења примерена финансијским могућностима владе, за које, каже, знају да нису велике, те да владу неминовно очекују повећани трошкови на Заводу за запошљавање.

"Оно што ми очекујемо да пројекат који је Завод водио по питању запошљавања пређе из социјале у реалну подршку послодавцима да што пре смањимо број незапослених на Заводу за запошљавање", наводи Тривић.

Пословна заједница још увек се опоравља, сачувана су поједина радна места али ће нажалост, тврде послодавци, бити додатних отпуштања радника у одредјеним гранама.

Претпоставке су да ће хотелијери бити први у низу отказа јер раде са минималним капацитетом.

"Мислим да угоститељство тренутно ради на 50-60 одсто капацитета, што је значајан пад.

Кафићи су бољи, али и ту се могу очекивати проблеми са отпуштањем радника. Саобраћај је на удару отказа јер не ради међународни транспорт путника, а и међуградски је у лошем стању.

Сав тај сектор чека шта ће се десити у септембру, односно да ли ће превозити децу у школу или не", истиче Тривић.

Последњи подаци о исплаћеним минималним платама односе се на април, када је плату мању од минималне примило око 17.000 запослених.

Ипак, ретко ко прима само минималац зато што већина радника добија други део плате на руке. То је дугогодишњи проблем који је неопходно решити јер на тај начин послодавци избегавају плаћање пореза и доприноса, кажу у Синдикату, наводи се у тв прилогу.

Ђулибрк: Највећи раст не значи ништа

Пише: ФоНет

Србија је, према извештају Еуростата, најбоља по стопи економског раста у првом кварталу 2020.године, али главни уредник недељника НИИ Милан Ђулибрк за Н1 указује да тај податак грађанима Србије ништа не значи, и да мало ко зна да је прошле године светски рекордер по расту БДП био Јужни Судан.

Према његовим речима, у топ 10 биле су и земље попут Таџикистана и Бурундија у којима би, како је истакао, мало ко желео да живи.

Привреда Србије је, према Еуростату, у прва три месеца ове године порасла за пет одсто, а Ђулибрк оцењује да је то последица наше лоше привредне структуре и ничег другог.

Извесно је, како додаје, да ћемо ове године, услед кризе изазване пандемијом корона вируса, имати рецесију и само је питање да ли ће она бити три одсто, колико процењују ММФ и Фискални савет, или још дубља ако се здравствена ситуација додатно погорша.

Ђулибрк подсећа да је смедеревска железара угасила једну високу пећ, а да је та компанија, уз крагујевачки Фијат који такође ради смањеним капацитетом, највећи извозник из Србије, те да је већ на основу тога јасно да нас очекује значајан пад БДП.

Србија две трећине својих производа извози у земље ЕУ од којих ће неке ове године имати пад привреде и од по 10 одсто, указује уредник НИИ.

„Наша власт покушава нас да убеди да неће бити проблема, а било би лакше свима да нам отворено кажу – биће проблема, неће их бити лако решити (...) да имамо и оптимистички и песимистички сценарио. Код нас се све своди на оптимистички за који нема покрића“, оценио је Ђулибрк.

Запосленима у компанији ПМЦ спрема се смањење ангажовања и зарада

Пише: З. Радовановић

Запосленима у компанији Промо Мањети Компоненте (ПМЦ), која је један од водећих добављача Фијат Крајслера (производи предње и задње вешање, конструкције предњих седишта, носаче инструмент табле, оквире хладњака и друге позиције за модел “500Л”), током ове седмице, а можда већ сутра (21.07.), биће на потписивање понуђен анекс уговора о раду. Анексом ће обим производње и плате радника у ПМЦ-у да буду доведени у својеврстан склад са кретањем производних и монтажних трака у фабрици аутомобила у Крагујевцу која, у последње две године, више стоји но што је у погону.

Анексом уговора о раду који ће, како је најављено, важити од августа до краја октобра, предвиђено је, сазнаје наш лист, драстично смањење ангажовања запослених, са око 184 на 92 радна сата месечно, те сразмерно томе и умањење зарада које тренутно у производњи износе између 40.000 и 45.000 динара.

Представници запослених у ПМЦ-у нису, у ствари, сигурни да ли ће плате запосленима, као и број радних сати, да буде преполовљена, или да ће зараде да им буду сведене на минималац који, сходно важећим законским прописима, у Србији износи око 31.700 динара.

У Савезу самосталних синдиката Крагујевца кажу да је много изгледније да ће радницима ПМЦ-а зараде, с обзиром да им се број радних сати смањује за свих 100 одсто, да буду

преполовљене, пошто се минималац исплаћује за пуно радно време, док ће у ПМЦ-у, у наредним месецима, зараде да буду обрачунаване на основу броја сати које запослени проведу у погонима.

Синдикалци ПМЦ-а кажу да ће запослени у тој компанији, након што им буде достављен анекс уговора о раду, имати рок од осам дана да размисле и одлуче да ли прихватају нов начин рада и плаћања у фабрици.

Они који прихвате, остаће да раде упола мање и за значајно мању плату него до сада, док ће они који не буду прихватили анекс уговора о раду, сматрају наши саговорници у ПМЦ-у, да добију отказ.

„Како је производња аутомобила у Фијату одавно сведена на минимум, у италијанској централи ПМЦ-а још прошле године је тражено да се смањи број запослених у крагујевачкој фабрици те компаније. Менаџмент фарнике је прошле године избегао отпуштање стално запослених радника, тако што није продужио уговоре о раду онима који су били ангажовани на одређено време, или посредством агенција. Овога пута иде се на смањење плата за око 130 радника, односно поново се избегава отпуштање, пошто још увек постоји нада да би Фијат у Крагујевцу могао да крене са радом у знатно већем капацитету него што је то случај у последње две године. Али, ако у Фијат Крајслеру, како се све гласније шушка, у септембру или октобру буде отпуштени радници једне од две производне смене, онда нема дилеме да ће број запослених и у нашој фабрици да буде преполовљен“ – кажу у ПМЦ-у.

Опорезовати богате, али не и средњу класу

Пише: Милош Обрадовић

Од прошле светске економске кризе, тзв. Велике рецесије из 2008. године, како светска или америчка економија штучне тако се појаве позиви да се богаташи више опорезују јер огромна неједнакост (унутар држава, глобално се она смањује са развојем Кине) доводи до великих друштвених притисака.

Многи узроке протеста у САД виде пре у отказима десетина милиона људи због корона кризе него у расизму. Од пре десетак година имамо још једну појаву, а то је да сами богаташи апелују на државе да им разрежу већи порез.

Недавно је групе од 83 милијардера, углавном из САД и Уједињеног Краљевства, послала петицију пред заседање Г20, да се повећају порези за најбогатије јер се добротворним радом појединаца просто не могу решити нагомилани проблеми савременог друштва, а то се најбоље види у неуспешној борби здравствених система против ковида 19 и то не само мање развијених земаља.

Међутим, прошле недеље светска јавност је чула још једну вест. Једна од највећих компанија на свету, по тржишној капитализацији, Епл је добила другостепену пресуду да ипак не мора да плати Ирској 13 милијарди евра пореза.

Иницијативу да се билионери додатно оглобе су још пре 10 година повели најбогатији међу богатима. Бил Гејтс, оснивач Мајкрософта и Ворен Бафет, власник Беркшир Хатавеја који се залагао за порез на наследство. Чувена је изјава Бафета да већи порез на доходак плаћа његова секретарица него он.

Међутим, у свету има више од 500.000 ултрабогатих (оних са богатством већим од 30 милиона долара), а милијардера има више од 2.100. Већина њих не само да не жели већи порез, већ плаћа огромне суме новца пореским саветницима како би избегли, легално наравно, да плате постојеће порезе.

Милица Бисић, професорка на ФЕФА-и истиче да је кључни разлог за веће опорезивање богатих чињеница да хуманитарно-милосрдна делатност појединаца или њихових

организација не може да обезбеди решавање било kog општег питања, независно од тога колико је великодушна.

„То је задатак државе, а њени задаци се финансирају из пореза. Очигледан пример је данашња неспособност здравственог система у великом делу света да прихвати и збрине све оне којима је потребна помоћ у борби против вируса Ковид 19. Основно питање, са друге стране, јесте да ли је у постојећим размерама овај проблем настао првенствено зато што наплаћени порези нису били довољни или је употреба пореских средстава била неодговарајућа. Ово питање постаје очигледно када се у међународним оквирима упореде начини на који се здравствени систем бори са насталом кризом, односно чињеница да проблем немају само земље са сразмерно ниским порезима, односно стопама“, напомиње она.

Дакле, да би додатно опорезивање богатих имало жељени ефекат је да држава тај новац троши ефикасно, на јавно здравство, образовање, инфраструктуру, а да мање посеже за трошењем пореза у краткорочне, политичко-популистичке употребе.

Јелена Жарковић, професорка на Економском факултету у Београду, истиче да је много важније наплатити постојеће порезе, пре него повећавати стопе или уводити нове порезе.

„ЕУ је недавно донела неки пропис који је у суштини усмерен против пореских рајева. Рецимо у ЕУ имамо чланице као што су Холандија, Луксембург или Ирска који су фактички порески рајеви. Американци су пре неколико година запретили Швајцарцима да њихове банке неће моћи да послују у САД уколико не отворе податке о рачунима њихових грађана у швајцарским банкама. Мада и Американци имају својих проблема, пошто савезне државе могу саме да одређују пореске стопе и конкуришу једна другој, чини се да су у борби против пореских рајева озбиљнији од ЕУ. Ја верујем да је то политичка ствар, јер би многе земље доживеле значајан губитак дохотка и смањење благостања када се не би понашали као порески рај. Опет с друге стране Холандија се пита и даје примедбе када се одлучује о европским обвезницама, а с друге стране је порески рај. Има ту доста лицемерја“, напомиње Жарковић, додајући да се на западу највише размишља о опорезивању наследства и имовине.

„Повећавање пореза за средњу класу је немогуће нити су бирачи то спремни да подрже. Али за најбогатије би требало“, оцењује она.

Наравно, неизбежно питање је да ли би могли наши богаташи да се додатно опорезују и тиме повећају приходи државе којим би се онда помогло грађанима и привреди погођеним ковидом 19.

Милица Бисић истиче да „наши богаташи“ ни по броју ни по величини свог богатства (укључујући и најбогатије међу њима) нису упоредиви са иницијаторима ове идеје.

„При томе мислим на људе који су своје богатство стекли легалним пословањем. За оне друге опорезивање и онако није опција. То у практичном смислу значи да било које додатно повећање пореза на приходе или имовину „наших богаташа“ не би донело додатна средства која би обимом давала могућност да се значајно и системски реши финансирање било које од кључних јавних потреба. Додатно, да увођење неког таквог пореза не би као једину последицу имао појачано бекство приватног капитала из земље, било би неопходно и да се планирање расподеле јавних средстава заснива на знатно више економских анализа трошкова и користи, те да у самом процесу општа и стручна јавност има битно већу улогу“, оцењује она.

Освешћени богаташи

Један од најчешћих замерки је да је наш порески систем регресиван, уместо да буде прогресиван као у Скандинавији на пример, што значи већи приход већа пореска стопа.

Јелена Жарковић истиче да наш порески систем није прогресиван уопште, док Бисић каже да је иако прогресиван, због годишњег пореза на доходак грађана, он ипак мање прогресиван од већине европских земаља.

„Да би био више прогресиван, било би потребно да се већи број људи укључе у додатно опорезивање годишњим порезом на доходак, што значи и део оних који остварују годишњи

доходак мањи од три просечне годишње бруто зараде. Други начин би био да се уведе опорезивање укупног дохотка, које би свакако подразумевало, с једне стране већи неопорезив износ дохотка, али и више пореске стопе за већину пореских обвезника. Заговорници веће прогресивности често занемарују или заборављају да у нашим условима смањење пореских стопа за једне (сиромашније) и повећање пореских стопа за друге (богатије) подразумева повећање пореских стопа и за оне у средини, уколико се не жели смањење укупног пореског прихода“, напомиње Бисић.

На крају, још нико није чуо српске богаташе да траже већи порез.

„Наши бизнисмени се сви жале да треба имати што мање порезе. Нисам до сада чула да неко од њих тражи да плаћа више. Немамо ми тако освешћене богаташе“, закључује Жарковић.

Зоран Дракулић: Привреди неопходан још један пакет помоћи

Пише: Милош Обрадовић

Светска криза из 2008. је показала да привреда не може да опстане без помоћи државе. Чуде ме позиви да се уопште не помаже – та привреда ће сутра пунити буџет. Ако у Србији и 100.000 људи остане без посла, то може изазвати социјалне немире и бити велики проблем, упозорава у разговору за Данас Зоран Дракулић

Пре неколико месеци чули смо тврдње да БДП у Србији ове године неће пасти и то једини у Европи. У јулу се пак налазимо у још тежој епидемиолошкој ситуацији него у априлу када је дата та изјава.

Зоран Дракулић, председник пословног клуба Привредник који окупља највеће домаће бизнисмене и власник компаније Поинт групе, истиче да је тада била друга епидемиолошка ситуација, али овај други талас значајно утиче на привреду.

„Видели смо да су у Смедереву морали да угасе једну високу пећ због мање тражње.

Аутомобилска индустрија је у проблемима. Праву слику економије видећемо тек у септембру, октобру. Иако не бих да спекулишем око пада БДП-а, ове процене да неће бити пада економске активности не долазе у обзир. Коригују се процене на доле у целој Европи. ММФ смањује прогнозе и то значајно, а још су то све нагађања и не може се сагледати резултат за целу годину“, каже Дракулић у разговору за Данас.

Синдикати упозоравају да ће од јесени 300.000 људи остати без посла, под претпоставком да се не заустави пандемија. Да ли постоји опасност да од јесени крене и талас стечајева у привреди?

Не бих спекулисао са цифрама и да ли ће бити 300.000 отпуштених. Довољно је да остане и 100.000 људи без посла па да то буде велики проблем. То може изазвати социјалне немире, не само код нас већ свуда у свету. Када су људи незадовољни, немају одговарајућа примања, шта друго да раде. Изаћи ће на улицу.

Што се тиче стечајева то је могуће. Зато треба да се поради на томе да се из стечајева брже излази. У свету је то нормална ствар. Видели смо 2008. године, а и сада. Фирма оде у стечај, неко други је купи и крене од почетка. Цела процедура мора да се убрза, а не да процеси трају годинама.

Да ли ће привреда моћи да прегура годину без додатне помоћи државе?

Светска криза из 2008. година нас је научила да не може. Чуде ме коментари из академских кругова да и не треба други круг помоћи! Привреда којој је сада потребна помоћ, сутра ће пунити буџет. Она га пуни и данас. У одређеним тренуцима привреди треба помоћи, да би опет сутра могла да ради и на тај начин врати новац у буџет.

Али чули смо да у ћупу више нема пара.

Не бих ја био тако чврст. Да ли ће задуженост бити 60 или 70 одсто БДП-а сада је мање важно. Уосталом то је тренд у свим земљама. Европска унија спрема више од 1.000 милијарди евра у наредних седам година за фонд за опоравак привреде. Од тих пара 500 милијарди евра биће бесповратна помоћ (Меркел: „У овој ситуацији кредити су камен око врата привреди“). И ми морамо да помогнемо нашој привреди ако има простора, а мора да га има.

Ове године имаћемо мање страних инвестиција и мање дознака. Грађевинарство је већ у проблемима. Из разговора са власницима грађевинских компанија сазнао сам да је од уговорених послова с почетка године сада већ више од половине отказано. Нових послова за следећу годину нема, јер сви чекају да виде како ће се развијати ситуација пре него што крену у нове инвестиције. Једина светла тачка нам је пољопривреда. Имали смо добар род пшенице. Надам се да ће слично бити и са кукурузом, ако временске прилике то не поремете.

Пакет помоћи донет у априлу оцењен је углавном добро, велика средства су намењена привреди, али сада када се види да је ова криза трајна како вам изгледају?

Пакет помоћи био је оно што је држава у том тренутку могла да пружи. Мада се баратало са цифрама које нису објективне. Оно што иде на терет пореских обвезника је око 800 милиона евра које је држава платила за минималну зараду запослених. Све остало ми морамо да вратимо. Порезе морамо да платимо од јануара 2021. године, а и кредите морамо да вратимо, јер је само померена отплата за три месеца. Барата се са огромним цифрама које нису реалне. Зато и говорим да има простора за још један, мањи пакет.

Које бисте ви мере предложили?

Не бих сад говорио о конкретним мерама, али требало би да држава разговара са привредницима да се види колики је простор и шта је реално.

Да ли се Влада консултује са привредницима из клуба Привредник?

Не, велики привредници који би у овом тренутку могли да помогну нису консултовани. Не видим разлог зашто је тако. Није то само понашање ове владе, то је нешто што се понавља.

Да ли то личи на анимозитет државне администрације према домаћим привредницима?

Па, очигледно. Нас представљају као оне који су уништили Србију, а реалност је сасвим другачија. Имамо сјајних привредника који добро послују, редовно плаћају порезе. Управо због таквог односа нико се не упушта у велике инвестиције, јер нема сигурности. Ради се оно што је започето и то су базичне ствари. Није у реду да се ослањамо на странце. Мислим да је већи потенцијал у домаћој привреди. Када се промени однос према домаћим послодавцима и привреда ће бити другачија.

Сви причају да је проблем у недостатку домаћих приватних инвестиција. Али сви причају а нико ништа не чини по том питању.

Проблем је што немамо стратегију имајући у виду ово што се догађа. Да се види у шта треба да се улаже, где да се ангажују и домаћи привредници. И наравно да имамо помоћ државе. Овде не говорим о новчаној помоћи већ моралној.

Споменули сте 2008. годину. Код нас се тада економска криза претворила у банкарску. Да ли прети опасност сличног сценарија и сада?

Наравно. Ако привреда не функционише, не може ни да отплаћује кредите. Тиме се и банке доводе у опасност. Видимо да се говори о продужењу рокова потрошачких кредита како би се смањио удар на грађане.

Треба пазити на ситуацију са банкама. Пре неколико дана видели смо вест из Сједињених америчких држава да су четири највеће банке издвојиле за резервације 28 милијарди долара за покриће лоших кредита. Чим је мање послова за предузећа то значи мања ликвидност. А то онда значи да неће бити новца за враћање кредита, неће бити ни за редовно пословање. То ће бити највећи проблем.

Као највећи ризик перципира се аутомобилски сектор који и глобално пролази кроз велику кризу. Фабрике које производе ауто делове постале су велики део наше индустрије, а и при доласку су добиле значајне субвенције. Како на то гледате?

У овом тренутку људи штеде. Мало људи купује аутомобил, нову одећу, односно скоро ништа осим егзистенцијалних производа. Ако се не купују аутомобили, наравно биће смањена и производња и тражња за деловима.

Што се тиче субвенција сад ћемо видети како ће се те компаније понашати. Увек сам био против субвенција страним фирмама или барем да им се не даје више него домаћим компанијама. Сматрам да ће из ове кризе домаће фирме и најбоље изаћи.

Како видите обећања да ће се плате у јавном сектору повећавати и следеће године? Да ли приватна привреда то може да издржи?

У садашњој ситуацији, апсолутно сам против повећања плата у јавном сектору. То би било крајње неодговорно!

Пре свега, јавни сектор треба очистити од кадрова који су посао добили на основу партијске припадности и од којих многи и не долазе на посао.

Такође, руковођење јавним предузећима треба путем конкурса поверити најбољим, професионалним људима на тржишту. Они не смеју да буду у ВД статусу и морају да буду одговарајуће плаћени.

Када се ситуација нормализује и привреда крене узлазном путањом, може се говорити и о корекцији плата у јавном сектору.

Нешто не штима

Пише: Редакцијски коментар

Од земаља у региону, Србија је у свему најбоља.

Најуспешније смо се суочили са епидемијом короне, најефикасније смо организовали службе, набавили више од хиљаду респиратора купујући их свуда по белом свету испред носача конкуренцији, само се још не зна где су сви завршили и колико их је уопште стигло.

Имамо најнижи проценат смртности, а чиста је злоба и љубомора то што у званичне бројке не верује ни гро домаће јавности, нити владе европских земаља.

Били смо на милиметар да победимо вирус, пре свих у Европи, речено нам је пред изборе, па се некако ситуација одмах после гласања нагло погоршала.

И то не због разних дербија, предизборних и постизборних прослава, него, како власт тврди, због протеста.

Ипак, ми смо и даље најбољи.

Читава Европа имаће због пандемије пад БДП, само ћемо ми бити у плусу. Економисти баш и не верују у такву прогнозу, привредници још мање, али власт брани тезу и каже да смо предузели најбоље мере за санирање последица.

Истина, исте потезе повукле су готово све друге земље старог континента.

За разлику од окружења, ми имамо и фантастичну стабилност буџета.

Упркос великим трошковима за медицинску опрему, за стимулације здравственим радницима, за економске мере, ми смо се само мало задужили и очекује се да ћемо ту „рупу“ покрити из прихода.

Већ је одређен део за ригорозније новчане казне по разним основама. Кренула су и поскупљења, а најављују се и већи рачуни за струју.

Од лепих вести, имамо још и то да је у мају, тик после укинутог ванредног стања и „закључане“ земље, порастао број новозапослених и то за 44.000 у односу на мај прошле године, и скоро 24.000 у односу на претходни месец.

Али, ту већ почиње нешто озбиљно да не штима.

Кажу да је највише нових радника примљено у трговини, што може да се разуме, али и у угоститељству и туризму, гранама које су због вируса готово зауставиле сваку активност.

Када се томе дода да је у мају порастао и број незапослених за више од 26.000 а током јуна на евиденцију се пријавило још око 27.000, што говори да и незапосленост убрзано расте и да ће права експлозија доћи на јесен, онда се може разумети и брига економиста и привредника.

Ђулибрк: Највећи раст БДП-а не значи ништа, па лани је Јужни Судан био рекордер

Аутор: [Н1 Београд](#)

Србија је, према извештају Еуростата, најбоља по стопи економског раста у првом кварталу 2020. године, али главни уредник недељника НИИ Милан Ђулибрк за Н1 указује да тај податак грађанима Србије ништа не значи, и да мало ко зна да је прошле године светски рекордер по расту БДП-а био Јужни Судан, а да су у топ 10 биле земље попут Таџикистана и Бурундија у којима би, како је истакао, мало ко желео да живи.

Привреда Србије је, према Еуростату, у прва три месеца ове године порасла за пет одсто, а Ђулибрк оцењује да је то последица наше лоше привредне структуре и ничег другог.

Извесно је, како додаје, да ћемо ове године, услед кризе изазване пандемијом коронавируса, имати рецесију и само је питање да ли ће она бити три одсто, колико процењују ММФ и Фискални савет, или још дубља ако се здравствена ситуација додатно погорша.

Ђулибрк подсећа да је смедеревска железара угасила једну високу пећ, а да је та компанија, уз крагујевачки Фијат који такође ради смањеним капацитетом, највећи извозник из Србије, те да је већ на основу тога јасно да нас очекује значајан пад БДП-а.

Србија две трећине својих производа извози у земље ЕУ од којих ће неке ове године имати пад привреде и од по 10 одсто, указује уредник НИИ-а.

"Наша власт покушава нас да убеди да неће бити проблема, а било би лакше свима да нам отворено кажу - биће проблема, неће их бити лако решити (...) да имамо и оптимистички и песимистички сценарио. Код нас се све своди на оптимистички за који нема покрића", истиче Ђулибрк.

Додаје и да у Србији ништа није у складу са нормалним економским принципима, јер они који троше живе боље од оних који зарађују. Наиме, објашњава саговорник Н1, плате у јавном сектору су за 20 одсто више него у приватном сектору, а држава притом обећава да у јавном сектору неће бити отпуштања, нити смањења зарада.

Приватни сектор, с друге стране, нема такве гаранције, а мора све то да издржава, истиче Ђулибрк и упозорава да су на јесен могућа и масовна отпуштања и смањивања зарада.

Велики број привредника, посебно у услужним делатностима, очекује додатну помоћ државе, а минус у буџету је већ премашио 305 милијарди динара, указује Ђулибрк и подсећа на 620 милиона евра издвојених за једнократну помоћ грађанима у износу од по 100 евра, које је требало паметније распоредити.

Фискални савет: Пад производње у 2020. око три одсто

Аутор: [ФоНет](#)

Након предузетих мера за спасавање привреде од последица корона кризе, нови изазови за економске власти су заустављање раста јавног дуга и исправљање великих неравнотежа у буџету, навео је данас Фискални савет, који очекује да би пад производње у 2020. могао да буде око три одсто.

Здравствена криза се наставља, привреда је и даље у проблемима, а држава више нема толико расположивих ресурса за снажну интервенцију – тим пре јер се већ нерационално задужила и потрошила преко 600 милиона евра за исплату 100 евра пунолетним грађанима, истиче се у анализи Фискланог савета.

У таквим околностима Фискални савет очекује да би би пад производње у 2020. могао да буде око три одсто. Дефицит буџета у 2020. биће рекордних 7 одсто БДП (око 3 милијарде евра), и то ако не буде новог програма помоћи привреди, док ће јавни дуг на крају године прећи ниво од 60 одсто БДП.

На тај начин, у једној години се поништава сво умањење јавног дуга које је Србија постигла за скоро три године вођења уравнотежене фискалне политике. Како се истиче, начелно одговорна фискална политика из претходних година, омогућила је држави да се снажно задужи и тако помогне привреди да преброди први налет кризе.

Савет упозорава да би фискална политика морала да се прилагоди новим околностима, што подразумева смањење дефицита у 2021. на око 2 одсто БДП да би се зауставио раст јавног дуга и вратила фискална стабилност, повећање државних издвајања за инфраструктуру и контрола раста пензија и плата у јавном сектору у 2021. Фискални савет чак сматра да би оправдано било и потпуно замрзавање зарада.

Савет истиче да уколико у другој половини године поново дође до ригорозног ограничења кретања становништва и забране рада у одређеном броју привредних делатности, привредна активност ће се додатно умањити у односу на претходне прогнозе – па би пад БДП у 2020. у том случају био већи од 3 одсто и могао би износити око 5 процената.

У развијенијим земљама очекују већи пад производње него у Србији

Пад БДП Србије биће мањи од већине европских земаља пре свега због структуре домаће привреде, а не бољих економских политика.

Јер, у Србији велики део домаће привреде производи основна, егзистенцијална добра за којима у овој кризи тражња није знатно пала (храна, кућна хемија). Тако учешће пољопривреде у економији Србије износи око 7,5 одсто, што је више него двоструко веће учешће него у земљама региона чланицама ЕУ.

За разлику од Србије, привреде развијених европских земаља више се ослањају на производњу производа и услуга веће додате вредности (аутоиндустрија, машине и опрема, кућни апарати, туризам) за којима је у кризи снажно пала тражња.

Због тога се у развијенијим земљама очекује осетно већи пад производње у 2020. него у Србији. Фискални савет процењује да ће привредни пад у 2020. да доведе до смањења броја запослених за 30.000-50.000.

Савет такође сматра да учестала предвиђања државних званичника да ће просечна плата на крају 2025. достићи 900 евра нису била кредибилна ни пре ове кризе.

Василић: Телеком Србија воде у предстечајни поступак

Аутор: [Данас](#)

Телеком тврди да као акционарско друштво, чији капитал је подељен на акције, није у јавној својини и да држава и државне институције немају право да контролишу рад и пословање Телекома. На тај начин Телеком покушава да избегне примену прописа који регулишу јавну својину, наводи чланица Савета за борбу против корупције Јелисавета Василић.

Текст Јелисавете Василић који је написала за лист [Данас](#) преносимо у целости:

"Тврдња Телекома је незаконита и неозбиљна, дата од предузећа коме је држава поверила на управљање и коришћење телекомуникациону мрежу, а та мрежа је добро од јавног интереса и у општој употреби свих грађана, због чега Телеком мора бити озбиљна институција.

Није проблем што Телеком покушава да преко незаконитог тумачења облика организовања предузећа оствари неки свој облик нове својине коју не познаје Устав, него је проблем што држава незаинтересовано ћути и не предузима никакве радње контроле рада и пословања Телекома, чак прихвата онемогућавање Државне ревизорске институције да утврди сврсисходност аквизиција које је Телеком извршио кредитним задуживањем на више од 350 милиона евра, без правно важећих одлука, без законитог и писменог поступка, без утврђивања тржишних цена, без знања акционара, закључењем уговора у непосредној погодби, што све води Телеком у предстечајни поступак.

Очигледно је да је држава сама себе, противно Уставу и закону, развластила јавне својине и да је такво понашање државе почетак приватизације јавне својине која се не може приватизовати, јер има титулара државу.

Пошто се држава не понаша као титулар јавне својине, сама се развлашћује, то значи да нема државе и да грађани морају сами да штите јавну својину и то не само од Телекома него од свих оних предузећа која користе јавну својину, без обзира да ли су то „јавна предузећа“ или нека друга предузећа која су организована као друштва капитала.

Наиме, у складу са законом држава има право да јавну својину повери на управљање и коришћење 'јавним предузећима' и другим 'друштвима капитала' чији капитал може бити у било ком облику својине, али то не значи да давањем на управљања и коришћења, држава преноси власништво на јавној својини и да носилац права својине, држава, нема никаква права по основу власништва.

Телеком је државно предузеће са већинским државним капиталом 78% акција, које злонамерно меша облик организовања предузећа и облик својине што се не може никако мешати, јер то што је капитал Телекома подељен на акције не значи да је Телеком стекао власништво на јавној својини, телекомуникационим мрежама, и да са том својином може да ради шта год хоће.

Понашање Телекома и власти упућује да тече поступак изналажења начина приватизације јавне својине мењањем облика организовања, чиме ће се омогућити несметана и енормна корупција, јер јавна својина има много већу вредност од оних пљачкашких приватизација које су извршене над друштвеном својином.

То ће се једноставно радити тако што ће држава доносити одлуке о промени облика организовања у акционарска друштва код свих предузећа у којима се налази јавна својина, а онда ће менаџмент који бира власт имати право да обавља сва права власника целокупне имовине, без ичије и икакве контроле.

Не само од институција државе и грађана него ни од скупштине.

У вези приватизације једном смо преварени у односу на друштвену својину и сада не смемо дозволити више ни једној власти да нас вара и да нам одузима јавну својину преко промене облика организовања.

Зато је битно како ћемо прићи случају Телеком јер од тога зависи да ли ћемо имати јавну својину или ће сва природна богатства, добра од општег интереса и у општој употреби – прећи у власништво акционара који ће уређивати богатства која припадају свима нама."